

Тошкент оқшоми

Газета 1966 йил
1 июлдан
чиқа бошлаган

ШАҲАР ИЖТИМОИЙ-СИЁСІЙ КУНДАЛИК ГАЗЕТАСИ

№ 72 (11.883)

Баҳоси эркин нархда

БУЮК ВА МУҚАДДАССАН, МУСТАҚИЛ ВАТАН!

ПОЙТАХТНИНГ БИР КУНИ

ИЖОД ЗАВҚИ БИЛАН КАМОЛ ТОПАЁТГАН АВЛОД

**2011-2014 йилларда мамлакатимизда
215 «Баркамол авлод» болалар маркази
ташkil қилинади.**

Инсон ўзи қизиқиб танлаган касб-нинг устаси бўлса, ризқ-насиба бутунлиги, дастурхон тўкилиги каби онгли ҳаёт кечириш учун зарур моддий истаклар, ҳаётдан мазмун ва ҳаловат топишдек маънавий эҳтиёж уйғунлигига эришади. Истиқлол йилларида юртимиз таълим тизимида амалга оширилаётган туб ўзгаришлар ана шу эзгу мақсадга, халқимизнинг эзгу интилишлари негизи – БАРКАМОЛ АВЛОД орзусини рўёбга чиқаришга хизмат қилмоқда.

«Хар қайси ота-она, устоз ва мураббий ҳар бир бола тисмонлиги, аввало, шахсни кўриши зарур. Ана шу оддий талабдан келиб чиққан ҳолда, фарзандларимизни мустақил ва кенг фикрлаш қобилиятига эга бўлган, онгли яшайдиган комил инсонлар этиб воёга етказиш – таълим-тарбия соҳасининг асосий мақсади ва вазифаси бўлиши лозим», деб таъкидлайди Президентимиз Ислам Каримов «Юксак маънавият – енгилмас куч» китобида.

Давлатимиз раҳбари ташаббуси билан узлуксиз таълим тизимининг жорий қилиниши самарасида, мустақил фикрловчи, ўз ақли, тафаккури, масъулияти билан, онгли тарзда, озод ва ҳур фикрли инсон бўлиб яшайдиган Баркамол Шахсни тарбиялаш умуммиллий мақсадга айланди. Бунда ҳар бир боладаги интеллектуал салоҳиятини, ички қувватни юзага чиқариш учун зарур шарт-шароит яратишга устувор аҳамият қаратилаётган. Бу эса фарзандларимизни гўдақлик давридан то воёга етгунча, аниқ мақсадли дастур асосида жисмонан, ақлан ва маънан юксалтиришнинг самарали тизими шаклланишидан далолатдир.

Миллий таълим тизимимиз энг инсонпарвар ва демократик тамойилларга асосланган. Таълим олишининг ҳамма учун очиклиги, билимли ва истеъдодли ёшлар доимий рағбатлантирилаётгани, жинси, тили, ёши, ирқи, миллати, этники, динга муносабати, ижтимоий келиб чиқиши, хизмат тури, ижтимоий маъқеидан қатъи назар, ҳар кимга билим

олишда тенг ҳуқуқлар кафолатланган. Буларнинг барчаси бугун амалда ўз ифодасини топмоқда.

Эзгу таълимотлар билан ёвузликка ундайдиган зарарли ғоялар ўртасидаги азалий кураш янада кескинлашган, «оммавий маданият» миллий ўзгичмиз – дид, эътиқод, интеллект, тасаввур ва тафаккурга таҳдид қилаётган, умумбашарий қарашлар тизимида чуқур эврилишлар ва иқлим алмашишлар юз бераётган бугунги мурраккаб глобаллашув шароитида ёш авлодда, онгли равишда, маънавий иммунитетни изчил мустаҳкамлаб бориш давр талабига айланмоқда.

Шу боис юртимизда ёшлар бўш вақтини мазмунли ва фойдали машғулотлар билан ўтказиши учун кенг имкониятлар ва шарт-шароитлар яратишга алоҳида эътибор қаратилаётган. Зеро, Юртошимиз таъкидлаганидек, таълимни тарбиядан, тарбияни эса таълимдан ажратиб бўлмайди – бу шарқона қараш, шарқона ҳаёт фалсафасидир.

(Давоми 3-бетда)

**Пойтахтимизда Ўзбекистон
Мустақил босма оммавий ахборот
воситалари ва ахборот
агентликларини қўллаб-қувватлаш
ва ривожлантириш жамоат фонди
томонидан ёшларга оид давлат
сиёсатини ёритишда оммавий
ахборот воситаларининг ролига
бағишланган ўқув-услубий семинар
ташkil этилди. Унда юртимиздаги
босма нашрлар ва ахборот
агентликларида ёшлар мавзuida
қалам тебратётган журналистлар
иштирок этди.**

ЖУРНАЛИСТЛАР УЧУН ЎҚУВ-СЕМИНАР

Ўзбекистон Мустақил босма оммавий ахборот воситалари ва ахборот агентликларини қўллаб-қувватлаш ва ривожлантириш жамоат фонди директори А.Абдуллаев, «Камолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати марказий кенгаши раиси Б.Ганиев ва бошқалар Президентимиз Ислам Каримов раҳнамолигида барча соҳаларда амалга оширилаётган кенг қўламли ислохотлардан пировард мақсад – ёшларнинг ҳуқуқ ва қонуний манфаатларини таъминлаш, пухта таълим-тарбия олиши, ўз қизиқиши ва лаёқати бўйича касб-хунар эгаллаши учун имконият яратиш эканини таъкидлади.

Бу жараёнда оналик ва болаликни муҳофаза қилишга, таълим соҳасини сифат ва мазмун жиҳатдан янада юқори поғонага кўтаришга алоҳида эътибор қаратилмоқда. Шу билан бирга, ёшлар бандлигини таъминлаш, улар ўртасида тадбиркорликни ривожлантириш, бу йўналишда етарли шароит ва имкониятлар яратиш масаласи – давлатимизнинг доимий эътиборида. Бу борадаги эзгу ишларда нодавлат нотижорат ташкилотларнинг ҳам иштироки тобора ортиб бораётган. Мазкур семинардан қўзланган асосий мақсад ҳам юртимизда ёшларга оид амалга оширилаётган изчил ишларни, бунда давлат ва жамоат ташкилотлари ўртасида йўлга қўйилган ҳамкорликни ёритишда журналистларнинг касб малакаси ва маҳоратини янада оширишдан иборат.

Семинарда юртимиз ёшларининг иходиий ва интеллектуал салоҳиятини рўёбга чиқаришга яқинда ҳўмаклашиш, йигит-қизларни кичик бизнес ва хўсусий тадбиркорликка жалб этиш, иш билан таъминлаш борасида амалга оширилаётган кенг қўламли ишларни оммавий ахборот воситаларида изчил ёритиб бориш юзасидан фикр юритилди.

Назозат УСМОНОВА,
Ўза мухбири

ИСЛОМОБОДДА ЎЗБЕКИСТОН ИҚТИСОДИЙ САЛОҲИЯТИ ТАҚДИМОТИ

Анжуман иштирокчилари Ўзбекистонда кичик бизнес ва хўсусий тадбиркорликнинг бугунги аҳоли, уни ривожлантириш йўллари ҳамда ушбу соҳада ўзаро ҳамкорликнинг истиқболлари билан яқиндан танишди.

— Ўзбекистон раҳбариятининг узоқни кўзлаб юритаётган оқилона ва пухта сиёсати тўғрисида мамлакат глобал иқтисодий инновациялари муваффақиятли енгиб ўтди ҳамда ушбу сиёсатнинг самараси ўлароқ, йирик миқдордаги маблағларни иқтисодий ўсишга йўналтиришга эришди, — деди Покистон савдо-саноат палатаси уюشمаси қошидаги Ўрта Осиё мамлакатлари билан савдо алоқалари бўйича доимий кўмитаси раиси Атиф Азиз. У, шунингдек, Ўзбекистоннинг бюджет-солиқ соҳаси ва ташқи иқтисодий аҳоли мамлакат иқтисодий салоҳиятини янада кенгайтиришга ҳамда аҳоли турмуш даражасининг юксалишига имкон беришини қайд этди.

Покистон Ислам Республикаси Иқтисодиёт ва статистика вазирлигининг иқтисодий ҳамкорлик бўйича бош бошқармаси бошлиғи Соҳайл Реханнинг таъкидлашича, томонлар улкан иқтисодий салоҳиятга эга бўлиб, ушбу имкониятдан самарали фойдаланиш савдо-иқтисодий

Исломободда Ўзбекистон — Покистон ҳукуматлараро комиссиясининг бешинчи йиғилиши доирасида Покистон давлат муассасалари, ишбилармон ҳамда эксперт-таҳлилий доиралар вакиллари учун «Кичик бизнес ва хўсусий тадбиркорлик йили» мавзuida тақдимот маросими бўлиб ўтди.

ва илмий-техникавий ҳамкорликни янада кенгайтиришга туртки бўлади.

Унинг фикрича, нефть ва газ, фармацевтика ҳамда иқтисодиётнинг бошқа соҳаларида ҳамкорликни кенгайтириш, шунингдек, Покистон ва Ўзбекистон ўртасида оптик толали алоқа тармоғини йўлга қўйиш Покистон томонидан катта қизиқиш билдирилаётган соҳалардир.

«Travel Planners» компанияси директори Ҳамид Махмуд икки томонлама муносабатларнинг маданий-маънавий жиҳатларига эътибор қаратди. Унинг сўзларига кўра, Буюк Ипак йўлининг марказида жойлашган Ўзбекистон ўзининг бой тарихий-меъморий ва маънавий-маданий ёдгорликлари, ҳўшманзара табиати ҳамда халқининг самимий меҳмондўстлиги билан бутун дунё, шу жумладан, покистонлик сай-

ёҳларнинг қизиқишини оширади. «Хўсусан, Темурийлар давлатининг пойтахти, «Шарқ гавҳари» номлари билан машҳур кўҳна ва ҳаммаша навқирон Самарқанд муслмонларнинг муқаддас қадимжосидир. Бой тарихий меросга эга бўлган қадимий Бухоро, Ўрта Осиёдаги энг азим шаҳар, муҳим тижорат маркази ва замонавий шаҳарсозликнинг ёрқин намунасини ўзида акс эттирган Ўзбекистон пойтахти — Тошкент билан бир қаторда, мамлакатнинг бошқа қўллаб қўзал шаҳарлари ҳам хорижий сайёҳларни ўзига тортади», деди у жумладан.

Сўзини якунлар экан, Ҳ.Махмуд сайёҳлик соҳасининг Покистон ва Ўзбекистон муносабатларида ўзига хос кўприк вазифасини ўташини ҳам алоҳида қайд этди.

«Жаҳон» АА.

XXI аср садоси

БАРЧА МАНБАЛАРДАН
ОЛИНГАН СЎНГГИ ХАБАРЛАР

МАМЛАКАТИМИЗДА

● Мустақиллигимизнинг 20 йиллик тўйи муносабати билан Термиз шаҳрида «Ўзбекистон маданияти ва санъати форуми», «Меҳр нури» жамғармалари, «Аёллар кенгаши» республика жамоат бирлашмаси ҳамда «Келажак овози» ёшлар ташаббуслари маркази ҳамкорлигида «Биз — 20 ёшда!» шиори остида ёшлар акцияси бўлиб ўтди.

● Урганч шаҳрида «Кичик бизнес ва хўсусий тадбиркорлик йили» муносабати билан ҳудудий саноат ярмаркаси ва кооперация биржаси ўтказилди. Унда вилоятдаги 115 та корхона 300 дан зиёд турдаги маҳсулотлари билан қатнашди. Икки кун давом этган ярмаркада ишлаб чиқарувчилар ва истеъмолчилар ўртасида жами 3 миллиард 449 миллион сўмлик 134 та шартнома имзоланди.

● Каттакўрғон шаҳри бандликка қўмаклашиш ва аҳолини ижтимоий ҳўмоа қилиш маркази, шаҳар ҳўкимлиги, прокуратураси, «Камолот» ЁИХ шаҳар бўлими ҳамкорлигида навбатдаги бўш иш ўринлари ярмаркаси ташkil этилди. Унда шаҳардаги 44 та корхона ва ташкилот 201 та бўш иш ўрни билан қатнашди. Тадбир давомида иш сўраб мурожаат қилган 57 нафар фуқародан 47 нафарига ишга жойлаштириш учун йўлланмалар берилди.

● Бадий ҳаваскорлик санъатини ривожлантириш, халқимизнинг қадимий ўйинларини тиклаш, ёшларнинг номоддий маънавий меросимизга бўлган қизиқишини қучайтириш мақсадида уюштирилаётган «Халқ томоша санъати ва миллий ўйинлар» республика фестивалининг Бухоро вилояти босқичида бадий ҳаваскорлик жамоалари 9 та йўналиш бўйича беллашиб, ўз маҳоратларини намойиш этдилар.

● Наманган шаҳридаги «Само таъмир сервис» масъулияти чекланган жамиятида ойнаванг музлатгич ҳамда стеллаж-музлатгичлар ишлаб чиқариш йўлга қўйилди. Ушбу лойиҳанинг амалга оширилиши билан корхонада 20 киши доимий иш жойига эга бўлди.

● Асака туманининг Чек маҳалласи ҳамда Фарғона кўчасида намунавий лойиҳалар асосида бунёд этилган 42 та замонавий уй-жойларнинг қалитлари эгарларига топширилди. Умумий қиймати 1 миллиард 510 миллион сўмни ташkil этган мазкур иншоотлар «Андижон тезкор қурилиш» МЧЖ бинокорлари томонидан барпо этилди.

ЖАҲОНДА

● Сўнги вақтларда Португалияда молиявий-иқтисодий муаммолар кескинлашмоқда. Уларни ҳал этиш учун мамлакат ҳўкумати шошлинч молиявий ёрдам кўрсатишни сўраб Европа Иттифоқи ва Халқаро валюта жамғармасига мурожаат қилди. Маълумотларга қараганда, ҳўзирда мазкур мамлакатга камида 80 миллиард евро миқдорида молиявий қўмак керак бўлади.

● БМТ Кот д'Ивуар муҳолифати етакчиси Л.Гбабо хавфсиз жойда сақланаётгани ва тез орада суд олдида амалга оширган қабих жиноятлари учун жавоб беришини маълум қилди.

● Кеча Японияда яна Рихтер шкаласи бўйича 5,2 балли зилзила содир бўлди.

● Кеча Нью-Йоркдаги хом ашё биржасида ўтказилган навбатдаги савдолар чоғида WTI русумли нефтнинг нархи 3,37 долларга тушиб, бир баррели 106,25 долларни ташkil этди. Лондон биржасида ўтказилган савдоларда эса Brent русумли нефть қиймати 3,06 долларга пасайиб, бир баррели 120,92 доллар миқёсида қайд этилди.

● Кеча Шимолий Америкадаги Жон Кеннеди аэропортида учигша шайланган чоғида «А-380» аэробуси Бостондан келиб қўнган самолётни қаноти билан туртиб юборди. Фақат бахтли тасодиф тўғрисидаги тўқнашув натижасида қурбонлар бўлмади.

● АҚШнинг Колорадо штатида ўрмон ва чўл ёнғинлари авж олмоқда. Ёнғинни бартараф этишда ўт ўчирувчиларга махсус самолётлар ҳамда вертолётлар ёрдам беришти. Шу чоққа қадар бу ердан 8 мингдан ортиқ киши хавфсиз жойларга қўчирилди.

● Италиялик шифокорлар Флоренциядаги Каржи шифохонасида 100 ёшда инфарктни бошидан кечирган беморда жароҳлик операциясининг муваффақиятли ўтказиб, шу пайтгача тиббиётда қўзғатилмаган натижани қўлга киритишди.

ҚИСКА САТРАЛДАРДА

Тошкент шаҳар
ҳўкимиясининг ахборот
хизмати ва ўз мухбирларимиз
хабарларидан.

✓ **КЕЧА** Тошкент Давлат юридик институтида демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш Концепциясида белгиланган вазифалардан келиб чиққан ҳолда «Суд-ҳўқуқ тизимини ислоҳ қилишнинг самарадорлиги» мавзусида илмий-амалий анжуман бўлиб ўтди.

✓ **ТОШКЕНТ** Давлат техника университетини қошидаги 5-академик лицей ўқувчилари «Миллий қадриятлар ва миллий либослар» танловида фаол иштирок этиб, «Энг яхши жамоа» номинацияси ғолиби бўлишди.

✓ **ОЛМАЗОР** шарқшунослик академик лицейида Саломатлик ва тиббий статистика институти шаҳар филиали ташаббуси билан «Ўсмирлар репродуктив саломатлиги», «Гийвандлик — иллат» мавзуларида давра суҳбатлари ўтказилди.

Мамлакатимизда изчил амалга оширилаётган кенг кўламли янгиланиш ва ўзгаришлар ҳар бир соҳада ўзининг ижобий натижаларини кўрсатиб, халқимизнинг ва халқаро ҳамжамиятнинг юксак эътирофига сазовор бўлмоқда.

Айтиш лозимки, мамлакатни демократик янгиланишнинг бугунги босқичидаги энг муҳим йўналишларидан бири, бу – қонунийликни мустаҳкамлаш, инсон ҳуқуқи ва манфаатларини ишончли ҳимоя қилишга қаратилган суд-ҳуқуқ тизимини давр талаби асосида янада такомиллаштириш ҳисобланади.

Президентимиз демократик ислохотларни янада чуқурлаштириш ва фуқаролик жамиятини ривожлантириш Концепциясида суд ҳокимиятини босқичма-босқич мустаҳкамлаб бориш, суднинг мустақиллигини таъминлаш, уни фуқаро ҳуқуқ ва эркинликларини ишончли муҳофаза этишга хизмат қиладиган том маънодаги мустақил давлат институтига айлантиришга қаратилган кенг кўламли чора-тадбирлар амалга оширилганлигини алоҳида таъкидлагани бежиз эмас. Бугунги кунда суднинг нуфузи, обрўси ва мустақиллигини мустаҳкамлашда, одил судловни амалга оширишда қонунийликни таъминлаш масаласи муҳим аҳамиятга эга.

Бу борада прокурор ва адвокатнинг тенглигини, жиноят ва фуқаролик ишлари бўйича судлар фаолиятининг барча босқичларида ўзаро тортишув бўлишини таъминлаш, одил судловнинг сифати ва тезкорлигини оширишга қаратилган кенг кўламли чора-тадбирлар изчил амалга оширилаётганлигини айтиб ўтиш жоиз.

Маълумки, инсон ҳуқуқларини ҳимоя қилиш адвокатура фаолияти билан узвий боғлиқ. Дарҳақиқат, адвокатура барқарор ривожланаётган нодавлат институти сифатида фуқароларнинг ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилишда муҳим ўрин тутadi.

Ҳуқуқий давлат ва фуқаролик жамияти асосларини шакллантириш, бозор иқтисодиётига ўтиш шариоитида ҳимоя институтининг доираси ҳам шакл ва мазмун жиҳатдан кенгаймоқда. Фуқароларнинг манфаатларини ҳимоя қилишда адвокатуранинг мавқеи яна-

Концепция: устувор вазифалар

ҲУҚУҚИЙ ҲИМОЯНИНГ АМАЛИЙ ИФОДАСИ

Адвокатларнинг жиноят ишлари бўйича судларда фаол иштироки таъминланаётганлиги фуқароларнинг ҳуқуқлари ва қонун билан қўриқланадиган манфаатларини ҳимоя қилишда, айниқса уларга малакали юридик ёрдам кўрсатишда ёрқин намоён бўлмоқда. Мазкур институт нафақат миллий таърибамиз, балки ривожланган давлатларнинг ютуқлари инобатга олингани ҳолда ташкилий жиҳатдан мустаҳкамланмоқда, унинг ҳуқуқий қафолатлари ҳам яратилмоқда.

Бинобарин, адвокатура ҳимоя институти бўлганлиги боис малакали юридик ёрдам олишга эҳтиёж ҳам тобора ортмоқда.

да ошаётганлигини инобатга оладиган бўлсак, демак, адвокатлик касбининг жамиятда обрўси ва нуфузини ошириш ҳам муҳим вазифа ҳисобланади. Бу борада 2008 йилда қабул қилинган «Адвокатура институти такомиллаштирилиши муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида»-ги қонун қонун муҳим аҳамиятга эга. Ўшбу қонунга мувофиқ ҳимоянинг жиноят ишини юритишга масъул бўлган давлат органлари ва мансабдор шахслардан мутлақо мустақил равишда жараёнинг ҳар қандай босқичида малакали юридик ёрдам кўрсатиш ҳуқуқи берилгани

2011 йил — Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик йили

ТАДБИРКОРЛИК СУБЪЕКТЛАРИНИ ТЕКШИРИШ ҚАЧОН, КИМ ТОМОНИДАН, ҚАНДАЙ МУДДАТДА ВА ҚАЙ ТАРТИБДА АМАЛГА ОШИРИЛАДИ?

Мамлакатимизда кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик ҳар томонлама қўллаб-қувватланаётгани натижасида унинг иқтисодийтимиздаги улуши тобора ортиб, жамият равнақи, аҳоли фаровонлигини юксалтиришдаги ўрни мустаҳкамланмоқда. Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик йилда бу борада тадбиркорлар учун янада кенг шароит ва имкониятлар яратилмоқда.

Президентимиз Ислон Каримовнинг 2011 йил 4 апрелда қабул қилинган «Тадбиркорлик субъектларини текширишлари янада қисқартириш ва улар фаолиятини назорат қилишни ташкил этиш тизимини такомиллаштириш борасидаги қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»-ги Фармони мазкур йўналишдаги яна бир муҳим амалий қадам бўлди.

Мазкур фармон мазмун-моҳияти ҳамда тадбиркорлик субъектларини текширишнинг тартиби ва қоидалари ҳақида Ўзбекистон Миллий ахборот агентлиги – ЎзА мухбири Ўзбекистон Республикаси Давлат солиқ қўмитаси бошқарма бошлиғи, Назорат қилувчи органлар фаолиятини мувофиқлаштирувчи Республика кенгаши котиби Эркин ЖўРАЕВ билан суҳбатлашди.

– Тадбиркор эмин-эркин фаолият юритишга унинг ишида унум, тоғанида барақа бўлади, – дейди Э.Жўраев. – Шу маънода тадбиркорларга кенг имконият яратиш масаласи давлатимиз раҳбарининг доимий эътиборидир. Айниқса, тадбиркорлик субъектларини текшириш йилдан-йилга тақомиллаштириб, қисқартирилаётгани муҳим аҳамият касб этаётди. Президентимизнинг номи қайд этилган фармони бу борадаги ишларни янада такомиллаштиришда муҳим омили бўлиши шубҳасиз. Чунки тадбиркорлик субъектларининг ҳуқуқлари ва қонуний манфаатлари ҳимоя қилиниши янада қучайтирилди. Эндилликда давлат ва назорат органларининг қорхоналар молия-ҳўжалик фаолиятига аралашуви кескин қисқартирилди, текширишларни ташкил қилиш тизими янада такомиллаштирилди ва мансабдор шахсларнинг улар фаолиятига асоссиз аралашуви учун жавобгарлиги янада қучайди.

Бир пайтлар «тектирувчи келди» деса, қорхона раҳбарининг ўзини йўқотиб қўйиши, тектирувчининг «рози» қилишга уриниш ҳолатлари ўрнат тургани сир эмас.

Президентимизнинг 1996 йил 8 августда қабул қилинган «Текширишларни тартибга солиш ва назорат қилувчи органлар фаолиятини мувофиқлаштиришни такомиллаштириш тўғрисида»-ги Фармонида асосан назорат органлари томонидан қорхоналарда ўтказилаётган текширишларни мувофиқлаштириш тартиби жорий этилди. Бу билан назорат идораларининг истоган пайтда хоҳлаган қорхонада текшириш ўтказиш амалиётига чек қўйилди. Ўшбу ҳужжатга мувофиқ, Назорат қилувчи органлар фаолиятини мувофиқлаштириш Республика кенгаши ва ҳолатлар унинг ҳудудий комиссиялари ташкил этилди.

Бугунги кунда давлат назоратини амалга оширишга ваколатли органлар томонидан ўтказилаётган текширишларнинг барчаси мазкур Кенгаш тасдиқлаган режа-жадвал асосида ҳамда баъзи ҳолларда қонунчиликда белгиланган тартибда Кенгаш рухсатида биноан режадан ташқари амалга оширилмоқда.

Тадбиркорлик субъектлари фаолиятини текширишнинг тартибга солиниши бораберида текширишлар сони йилдан йилга қисқартирилмоқда. 2001 йилда 226 мингдан кўпроқ тадбиркорлик субъекти фаолият кўрсатган бўлса, ўша йили улар фаолиятини текширишлар сони қариб 75 минггача ташкил этган. 2011 йилда эса тадбиркорлик субъектлари сони 470 мингдан ошгани ҳолда мавжуд субъектларнинг аттиги бир фоиздан режалар текширишлар ўтказилиши мўлжалланган. Давлатимиз раҳбарининг «Тадбиркорлик субъектларини текширишлари янада қисқартириш ва улар фаолиятини назорат қилишни ташкил этиш тизимини такомиллаштириш борасидаги қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»-ги Фармонида биноан бу рақам янада қисқариши кутилмоқда.

Айтиш жоизки, текширишларнинг қамалиши тадбиркорларнинг вақтини беҳуда олиш, қайфиятга салбий таъсир кўрсатиш каби ҳолатларга барҳам бериб, уларнинг самарали фаолият юритиши учун янада кенгроқ имконият яратди.

– **Маълумки, текширишнинг ҳар ким турлича тушунади. Айтинчи, текширишнинг аслида қонун нуқтани назардан қандай тушуниш керак ва унинг қандай турлари бор?**

– 1998 йил 24 декабрда қабул қилинган «Ҳўжалик юритувчи субъектлар фаолиятини давлат томонидан назорат қилиш тўғрисида»-ги қонунда текшириш ва унинг турлари, текширишнинг кўрсатишга қаратилган ваколатли ахборот ахбороти қилиб белгиланган.

Қайд этиш жоизки, ҳўжалик юритувчи субъектлар фаолиятини давлат томонидан назорат қилиш қонун ҳужжатлари билан ваколат берилган ахборот ва идоралар – назорат қилувчи органлар томонидан амалга оширилади. Мазкур органларнинг белгиланган тартибда аттестациядан ўтказилган ҳамда мўайян муддатда текшириш ўтказиш ҳуқуқини берадиган махсус гувоҳномага эга мансабдор шахслари текшириш ўтказишга ҳақли. Улар ҳўжалик юритувчи субъектларда текшириш, мўқобил текшириш, назорат тартибда текшириш ҳамда тафтиш ўтказиши мумкин.

Текшириш – ҳўжалик юритувчи субъектлар томонидан қонунлар ҳамда ўз фаолиятини тартибга солишчи бошқа қонун ҳужжатлари қандай баҳарлаётганлигини назорат қилувчи органларнинг бир марта назорат қилишидир.

Тафтиш – молия ва солиқ масалалари бўйича қонун ҳужжатларига риоя этилиши, солиқ, давлат статистика органларига ҳамда банкларга тақдим этиладиган ҳисобга олиш ва ҳисобот ишларининг тўғрилиги устидан назоратни амалга ошириш мақсадида ҳўжалик юритувчи субъектларнинг бухгалтерлик, молия ва бошқа ҳўжатларини текширишдир.

Мўқобил текшириш – операциялар биллиги туфайли ўзаро боғлиқ бўлган ва турли ҳўжалик юритувчи субъектлардаги ёки бир ҳўжалик юритувчи субъектнинг турли бўлинмаларидаги ҳўжатларни таққослашдан иборат текширишдир.

Назорат тартибда текширишда эса назорат қилувчи органлар томонидан ҳўжалик юритувчи субъектларнинг илгарича текширишда кўрсатилган қоидабузарликларини бартараф этиши қўриб чиқилди.

Тадбиркорлик субъектларининг молия-ҳўжалик фаолиятини текшириш (тафтиш қилиш) белгиланган тартибда фақат давлат солиқ хизмати органлари, улар томонидан текшириш давомидида солиқ ва

валютага оид жиноят аломатлари аниқланган тақдирда эса Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси ҳузуридаги Солиқ, валютага оид жиноятларга ва жиноий даромадларни легаллаштиришга қарши курашиш департаменти томонидан амалга оширилиши мумкин.

Бундай текширишлар ўтказилаётганда назорат қилувчи органлар фаолиятда қонунчилик, ҳолислик ва ошқоралик талаб этилади. Бунда юридик ва жисмоний шахсларнинг ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилиш ҳамда ҳўжалик юритувчи субъектларнинг фаолиятига аралашмаслик принциплари амал қилиниши шарт.

– **Режалар ва режадан ташқари текшириш, шунингдек, қисқа муддатли текширишнинг мазмун-моҳияти ҳақида тўхталиб ўтсангиз...**

– Тадбиркорлик субъектлари фаолиятини текшириш ваколатли назорат қилувчи органлар томонидан режалар ва режадан ташқари текшириш шаклида амалга оширилади.

Режалар текшириш – Кенгаш тасдиқлаган режа-жадвал асосида ўтказиладиган текшириш. У асосан комплекс тартибда, яъни бир вақтингиз ўзида икки ва ундан ортиқ назорат органлари иштирокида амалга оширилади.

Режадан ташқари текшириш – назорат қилувчи органлар томонидан уларга тадбиркорлик субъектлари томонидан қонунлар ва бошқа қонун ҳужжатлари бузилганлиги тўғрисида қўшимча маълумотлар тушганида ва қонунчиликда қўрсатилган бошқа ҳолатларда Кенгаш ва унинг ҳудудий комиссияларининг тегишли рухсати асосида амалга оширилади.

Қисқа муддатли текшириш эса режадан ташқари шаклда ўтказилиб, назорат қилувчи органлар томонидан бир иш қуни давомида, тадбиркорлик субъектларининг молия-ҳўжалик фаолиятига боғлиқ бўлган ҳолда амалга оширилади. Кечки ёки тунги вақтда фаолият кўрсатувчи субъектларда қисқа муддатли текширишлар у бошланган пайтдан бошлаб саккиз соат давомида ўтказилиши мумкин.

– **Текширишлар даврийлиги ва уни ўтказиш муддатлари қандай?**

– Президентимиз Ислон Каримовнинг «Тадбиркорлик субъектларини текширишлари янада қисқартириш ва улар фаолиятини назорат қилишни ташкил этиш тизимини такомиллаштириш борасидаги қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»-ги Фармонида мувофиқ бу борада янги меъёрлар белгиланди. Жумладан, янги ташкил қилинган кичик тадбиркорлик субъектларининг молия-ҳўжалик фаолияти улар давлат рўйхатига олинган пайтдан бошлаб дастлабки иш йил мобайнида режалар солиқ текширишларидан ўтказилмайдиган. Акцюз солиқига тортиладиган товарлар ишлаб чиқарувчи кичик тадбиркорлик субъектлари фаолиятини текшириш, шунингдек, бюджет ҳамда марказлаштирилган маблағлар ва ресурслардан мақсадли фойдаланиш билан боғлиқ текширишлар бундан мустасно.

Авалги меъёрларга қўра, янги ташкил этилган микрофирмалар, кичик қорхоналар молия-ҳўжалик фаолияти улар давлат рўйхатидан ўтказилган пайтдан эътиборан икки йил мобайнида режалар текширувлардан ўтказилмасди. Бу муддатнинг яна бир йилга узайтирилгани ўз бизнесини йўлга қўётганлар учун катта имкониятдир.

Фармоннинг яна бир муҳим жиҳати шундан иборатки, 2011 йилнинг 1 апрелидан то 2014 йилнинг 1 апрелигача бўлган даврда солиқларни ва бошқа мажбурий тўловларни ўз вақтида тўлаб келётган, шунингдек, ишлаб чиқариш суръатларининг барқарор ўсиши ва рентабеллигини таъминлаётган кичик тадбиркорлик субъектларининг молия-ҳўжалик фаолиятини солиқ соҳасида текшириш тақиқланган. Юридик шахсларни тутатиш чоғида, қўзғатилган жиноий ишлар доирасида, шунингдек, бюджет ҳамда марказлаштирилган маблағлар ҳамда ресурслардан фойдаланиш билан боғлиқ режадан ташқари текширишлар бундан мустасно, албатта.

Умумий қоидаларга қўра, ҳўжалик юритувчи субъектларнинг, шу жумладан, кичик бизнес субъектларининг фаолиятини текширишлар (молия-ҳўжалик фаолиятини текширишнинг истисно этган ҳолда) Кенгаш қарорига биноан режалар тартибда қўли билан йилга бир марта амалга оширилиши мумкин. Белгиланган нормалар ва қоидаларга ўз вақтида ҳамда тўла ҳажмда риоя этувчи ҳўжалик юритувчи субъектларнинг фаолиятини текширишлар назорат қилувчи органлар томонидан қўли билан икки йилда бир марта амалга оширилади.

Хусусий қорхоналар фаолиятини текширишлар назорат қилувчи органлар томонидан қўли билан икки йилда бир марта, белгиланган тартибда амалга оширилиши мумкин. Қонун ҳужжатларида назарда тутилган ҳоллар бундан мустасно.

Микрофирмалар, кичик қорхоналар ва фермер ҳўжалиklarининг молия-ҳўжалик фаолиятини, яъни давлат солиқ хизмати органлари томонидан ўтказиладиган режалар текширишлар қўли билан турт йилда бир марта амалга оширилади.

Кичик бизнес субъектларида белгиланган тартибда ўтказилаётган режалар ёки режадан ташқари текшириш давомидида давлат солиқ хизмати органлари томонидан бевосита текшириш ўтказиш йилидан олдинги беш календарь йилидан, бошқа назорат органлари томонидан эса тўрт календарь йилидан қўп бўлмаган фаолияти қамраб олиниши мумкин.

эътиборлидир. Шу билан бирга ҳимоячининг қўрилаётган ишда иштирок этиши учун ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлардан ўзига ижозат берилганини ёзма равишдаги тасдиқловчи ҳужжат, шунингдек, ўз ҳимоясидаги шахс билан учрашиш учун рухсат олиш мажбуриятини белгилайдиган меъёрларнинг жиноят-процессуал қонунчилигидан чиқарилганини ҳам айтиб ўтиш ўринли. Эндилликда буларнинг барчаси учун адвокатлик гувоҳномаси ва адвокатлик муассасаси томонидан бериладиган ордernинг ўзи қифодир. Ҳатто қонунда адвокатнинг профессионал фаолиятига тўқсинлик қилиш, унинг ўз ҳимояси остидаги шахсга нисбатан позициясини ўзгартириш мақсадида ҳар қандай шаклда таъсир ўтказишга қаратилган ҳаракатлар учун жавобгарлик белгиланган.

Шуни ҳам таъкидлаш лозимки, инсон ҳуқуқ ва эркинликларига оид норма ва қоидаларни ҳар бир шахс қалби ва онгига сингдириш ўз навбатида, миллий ўзликни англашга, жамиятнинг фаол ҳуқуқий аъзосини тарбиялашга хизмат қилади. Бу борада адвокатура институти зиммасидаги масъулият инсон манфаатлари амалда ўз ифодасини қай даражада топиши билан боғлиқдир. Хулоса қилишда айтиладиган бўлсак, инсон ҳуқуқ ва эркинликларини ҳимоя қилиш қафолатлари давлат ва жамиятнинг янада демократлаштириш йўлида амалга оширилаётган ислохотларнинг асоси бўлиб хизмат қилади.

Жамолддин АБДУРАҲМОНЎЖАЕВ, Тошкент Давлат юридик институти Суд ва ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар кафедраси ўқитувчиси

Бунда текшириш ўтказилаётган календарь йил даврларини текширишга рухсат этилади. Илгарчи текширилган масалалар бўйича текшириш ўтказиш ман этилади. Ўшбу қоидалар қўзғатилган жиноят ишлари доирасида ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар томонидан ўтказиладиган текширишларга таътиб этилмайди.

Ҳўжалик юритувчи субъектлар, шу жумладан, кичик бизнес субъектлари фаолиятини текшириш муддатлари ўттиз календарь кундан ошмаслиги лозим. Алоҳида ҳолларда Кенгаш қарорига биноан бу муддат яна ўттиз календарь кунгача узайтирилиши мумкин эди. Эндилликда янги фармон асосида кичик тадбиркорлик субъектлари фаолиятини солиқ соҳасида текшириш муддатларини қонун ҳужжатларида уларни ўтказиш кўзда тутилган максимал муддатдан, яъни 30 календарь кундан ортиқ муддатда узайтирилишига йўл қўйилмаслиги белгиланди.

Якка тартибдаги тадбиркорлар фаолиятини текширишлар бир кун давомидида режадан ташқари қисқа муддатли, мўқобил ёки назорат тартибдаги текшириш шаклида амалга оширилиши мумкин.

Истисно тарикасида давлат солиқ хизмати органлари томонидан якка тартибдаги тадбиркорларнинг молиявий ва товар ҳужжатларини текшириш зарурати бўлган ҳолларда Кенгаш қарори билан 5 иш кундан ошмаган муддатда амалга оширилиши мумкин.

– **Текшириш ўтказиш учун қандай асослар бўлиши лозим?**

– Кичик бизнес субъектларини текшириш учун қуйидагилар асос бўлади: режалар текширишларида – Кенгаш тасдиқлаган текширишлар режа-жадвалидан қўчирма; режадан ташқари текширишларда Кенгаш ёки унинг ҳудудий комиссиясининг режадан ташқари текширишга рухсат берилганлиги тўғрисидаги қарори ёки хати; назорат органи раҳбарининг текшириш ўтказиш тўғрисидаги буйруғи.

Фақат савдо ва назорат-касса машиналаридан ҳамда ҳисоб-китоб терминалларидан фойдаланиш қоидалари бўлиши, шунингдек, пластик карточалардан фойдаланган ҳолда тўловларини қабул қилишдан ноқонуний бўйин товлан ҳолатлари юзасидан ишончли маълумотлар бўйича режадан ташқари қисқа муддатли текширишлар Кенгаш ҳудудий комиссиялари расмлари ўринбосарлари тасдиқлаган рўйхатлар асосида ҳам ўтказилиши мумкин.

Бозорлар, савдо комплекслари ва уларга туташ автотранспорт воситаларини вақтинча саклаш жоғларига, шунингдек, уларнинг ҳудудига фаолият кўрсатаётган тадбиркорлик субъектларида давлат солиқ хизмати органи томонидан бир марталик йиғимлар, ихара тўловларининг тушуми тўлиқлиги ва ҳисобга олинишини, назорат-касса машиналаридан, ҳисоб-китоб терминалларидан фойдаланиш, савдо ва хизмат кўрсатиш қоидаларига риоя этилиши бўйича қисқа муддатли текширишлар Ўзбекистон Республикаси Давлат солиқ қўмитаси Бозорлар ва савдо комплекслари фаолиятини назорат қилиш бош бошқармаси ҳамда унинг ҳудудий бўлимлари бошлиқларининг буйруқлари асосида ўтказилади. Бунда текшириш бошлангичи билан бир иш қуни мобайнида Кенгаш ёки унинг ҳудудий комиссияси хабардор қилинади.

Прокуратура, ички ишлар ва миллий хавфсизлик хизмати органлари томонидан ҳўжалик юритувчи субъектлар фаолиятини текшириш учун қўзғатилган жиноий иш мавжудлиги асос бўлади. Бундай текширишлар Кенгаш ёки унинг ҳудудий комиссиялари билан келишилган ҳолда амалга оширилади.

– **Текшириш ўтказиш тартиби қандай? Бу жараёнда текширилаётган субъектларнинг ҳамда назорат қилувчи органлар мансабдор шахсларининг ҳуқуқ ва мажбуриятлари ҳақида ҳам тўхталиб ўтсангиз...**

– Кичик бизнес субъектларига назорат қилувчи органларнинг мансабдор шахслари текшириш ўтказиш учун келганда, субъект раҳбарини (якка тартибдаги тадбиркор, субъект раҳбари бўлмаган тақдирда – унинг вазифасини бажарувчи шахсни) текшириш мақсади билан таништириш, хизмат гувоҳномасини (солиқ идоралари ходимлари, шунингдек, текширишларни ўтказишга рухсат берилганлиги тўғрисидаги махсус гувоҳномасини) кўрсатиши лозим.

Текширишларни рўйхатга олиш қитоби»га белгиланган тартибда тегишли ёзувлар қайд этилиши керак. Текширувчилар бир неча киши бўлган тақдирда ҳар бир мансабдор ходим ўзи тўғрисидаги маълумотларни қитобда акс эттиради.

Текширилаётган ҳўжалик юритувчи субъектларга ўз фаолиятини текширилиши тўғрисидаги тегишли ахборотга эга бўлиш, текшириш ўтказиш учун асос ҳисобланувчи барча ҳужжатларни талаб қилиш, текширишларнинг шахсини тасдиқловчи ҳужжатлар билан танишиш ҳуқуқига эга. Ҳўжалик юритувчи субъектлар текширувчиларнинг қонуний талабига биноан текшириш ўтказиш учун зарур бўлган материаллар ва ҳужжатларни тақдим этиши, уларни текшириш объектларига киритиш, текширувчиларга ўз вазифаларини бажаришлари учун қўмақлаштириш зарур.

Назорат қилувчи органларнинг мансабдор шахслари ўз ваколатлари доирасида текширилаётган ҳўжалик юритувчи субъектлардан текшириш ўтказиш билан бевосита боғлиқ зарур ҳужжатлар ва бошқа ахборотларни талаб қилиш, уларга аниқланган қоидабузарликларни бартараф этиш тўғрисида бажарилиши мажбурий кўрсатмалар бериш ҳуқуқига эга. Уларнинг қонуний талабларини бажариш текширилаётган ҳўжалик юритувчи субъектлар учун мажбурийдир.

Хулоса қилиб айтганда, юртимизда тадбиркорлик субъектлари фаолиятини текшириш билан боғлиқ барча жараёнлар қатъий тартибга солинган. Текшириш тартибини бузиш, тадбиркор манфаатига путур етказиш қонунчиликка мувофиқ жавобгарликка сабаб бўлади. Текширишларнинг такомиллаштирилаётгани, янада қисқартирилаётгани тараққиётимизнинг муҳим таъйин бўлган тадбиркорлар манфаати ва халқимиз фаровонлигини янада оширишга хизмат қилади.

Норгул АБДУРАИМОВА суҳбатлашди

Қарор ва ижро

«УНИВЕРСАЛБАНК» ФАОЛИЯТ КЎЛАМИ КЕНГАЙМОҚДА

«Универсалбанк» хусусий очик акциядорлик тижорат банки 2011 йил биринчи чорак натижаларини сарҳисоб қилди. Бу даврда унинг активлари 28 фоизга кўпайди. Талаб қилиб олинадиган депозитлар ўсиши 72,1 фом ташкил қилди. Ҳисобот даврида банкн корпоратив миқозлари ва жисмоний шахслар таркиби 1,2 фоизга ошди ва 6 кўрсаткич 17583 нафарга етди.

Эслатиб ўтиш жоизки, 2011 йил бошида «lg-Reyting» рейтинг агентлиги банкка илгари, 2011 йил тўртинчи чораги натижаларига қўра, «uzB» милликаласи бўйича берилган «Барқарор» прогнози кредитининг тасдиқланган эди. Бу банкнинг ўз молиявийжбуриятларини юқори даражада ўз вақтида ва тўлажариш қобилиятига эга эканини кўрсатади.

Биринчи чоракда операция таваккалчиликни бошқариш тизими жорий этилди ва бу хизмат кўриш сифатини босқичма-босқич ошириш ҳамда банкниундалик фаолиятда юзага келадиган яширин хавфни камайтириш орқали корпоратив бошқарув тизим ва молиявий кўрсаткичларни яхшилаш имконини бе.

«Универсалбанк» хусусий очик акциядорлик тўат банки 2002 йилнинг майида 0,05 миллиард сўм оғамжармаси билан ташкил этилган. 2011 йиланварь ҳолатига қўра, банк активлари 33,8 миллиардини ташкил қилди. Кичик бизнес қорхоналари ва жий тадбиркорлар, шунингдек, чакана миқозлар банг асосий миқозлари ҳисобланади.

Ўтган йили «Универсалбанк» хусусий очик акцррлик тижорат банкида корпоратив бошқаруви, рация таваккалчиликларини назорат қилишни қучайиш, бозор улушини қўпайтиришга қаратилган кенг қили қайта ташкил этиш ишлари бошланган эди. Қайташқил этиш ишлари Ўзбекистон Республикаси Прееентининг 2010 йил 26 ноябрда қабул қилинган 11-2015 йилларда республика молия-банк тизимида ислох қилиш ва барқарорлигини ошириш ҳамдори халқаро рейтинг кўрсаткичларига эришишининг

**(Давоми.
Боши 1-бетда)**

Узлуқсиз таълим тизимининг муҳим бўғини бўлган мактабдан ташқари таълим муассасалари, Ўзбекистон Республикасининг «Таълим тўғрисида»ги қонунида белгиланганидек, болалар, ўсмирлар ижодиёти саройлари, уйлари, клублари ва марказлари, болалар-ўсмирлар спорт мактаблари, санъат мактаблари, мусика мактаблари, студиялар, кутубхоналар, соғломлаштириш муассасаларидан иборат. Мазкур даргоҳларда ташкил этилган турли тўғаракларда ёшлар спорт, касб-хунар ёки бирор-бир ижодий йўналиш бўйича ўз иқтидори ва салоҳиятини юксалтириш имкониятига эга.

Юртимизда тегишли давлат дастурлари асосида кўплаб болалар-ўсмирлар спорт мактаблари, мусика ва санъат мактаблари барпо этилди. Бу эса ёшларнинг мазкур соҳалар сирларини замонавий шарт-шароитда профессионал мутахассислардан ўрганиш имкониятини яратди. Айни пайтда бу тизимнинг муҳим тўрт йўналиши – техник ижодкорлик, бадий ижодиёт, ўлкашунослик ва экология бўйича қўшимча таълимни ривожлантириш долзарб аҳамият касб этмоқда.

Агар 2004-2005 ўқув йилида юртимизда мазкур йўналишларда 541 мактабдан ташқари таълим муассасаси фаолият юритган бўлса, 2010 йилда уларнинг сони 563 тани ташкил этган. Бадий ва техник ижодиёт уйлари, экология, ёш саёхатчилар ва ўлкашунослар марказлари, болалар истироҳат боғлари, тил, нутқ ва касбга тайёрлов марказлари шулар жумласидандир. Шунингдек, Ўзбекистон Халқ таълими вазирлиги тасарруфидоги Республика ўқувчилар саройи, ўқувчи-ёшлар маркази, Ёш саёхатчилар ва ўлкашунослар маркази, «Био-экосан» ўқув-услубий мажмуаси, Республика ўқувчи-ёшлар техник ижодиёт маркази, Болалар бадий ижодиёт марказида ёшларга турли касб-хунар сирлари ўргатилмоқда.

Ўн-ўн беш йил олдингига қараганда, мазкур муассасалардаги тўғараклар ва уларда таълим-тарбия олаётган ўқувчилар сони анча ошган бўлса-да, мавжуд тизимдаги аҳволни бугунги кун талабларидан келиб чиққан ҳолда янада такомиллаштириш зарурати бор.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг жорий йил 28 февралда қабул қилинган «Мактабдан ташқари таълим тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарори бу йўналишдаги ишларни замон талабларига мувофиқ ташкил этиш, навқирон авлод ижодий қобилиятини аниқлаш, ривожлантириш ва рўёбга чиқариш йўлидаги ишларни тубдан такомиллаштириш имконини беради.

Мазкур қарорга кўра, юртимиздаги мавжуд 563 мактабдан ташқари таълим муассасаси ўрнида техник ижодкорлик бадий ижодиёт, ўлкашунослик ва экология йўналишлари бўйича 215 «Баркамол авлод» болалар маркази шакллантирилади. Хар бир туман, шаҳар ва вилоятда биттадан болалар маркази, Қорақалпоғистонда битта, пойтахтимизда учта Республика болалар маркази қайта ташкил этилади.

Бу билан, аввало, мактабдан ташқари таълим тизими замонавий шарт-шароитларга, янги сифат ва мазмунга эга бўлади. Энди болалар бу йўналишлардаги касб-хунар сирларини шунчаки тўғарак машғулотлари тарзида эмас, балки илгор педагогик технологиялар ва интерфакс усуллари асосида эгаллайди. Қолаверса, мазкур муассасаларнинг ҳудудий жойлашуви, ишлаш тизими ва тартиби ҳам такомиллаштирилади. Тўғарак ишининг ҳар бир тури бўйича янги, замонавий ўқув дастурлари ишлаб чиқилади. Тажрибали ва малакали, олий маълумотли педагоглар тўғараклар ишига кенг жалб этилади.

Ёш авлоднинг ижодий ва бадий қобилиятини ривожлантириш, меҳнатсеварлик, фидойилик ва бунёдкорлик фазилатларини шакллантириш, уларга муйян касб-хунарнинг дастлабки билим ва кўникмаларини ўргатиш «Баркамол авлод» болалар марказлари фаолиятининг асосий мақсади сифатида белгиланди. Таълим тизимига илгор педагогик усуллар ва замонавий ахборот-коммуникация технологияларидан фойдаланган ҳолда ўқитишнинг янги шакллари кенг жорий этиш, уларнинг моддий-техник базасини мустаҳкамлаш борасида муҳим чора-тадбирлар амалга оширилади. Хусусан, 2011-2014 йилларда барча болалар марказлари мукамал таъмирланиб, жиҳозланади. Жорий йилда юртимиздаги ана шундай 30 муассаса ҳар жиҳатдан замонавий қиёфа ва мазмунга эга бўлади.

Пойтахтимиздаги Шайхонтохур тумани «Болалар ижодиёти уйи» беш йил олдин Президентимизнинг бевоқифа эътибори ва ғамхўрлиги самарасида янги ва замона-

249-мактабнинг 8-синф ўқувчилари. Уч синфдош дўгона либослар дизайни тўғраги аъзолари. Улар ишлаган суратларни томоша қиларкансиз, уч хил фикрлаш ва тасаввур ҳосиласини кўрасиз. Хилонанинг акварелда ишлаган «Motors collection»-ида замонавий аёлнинг енгил машинаси ва либоси, Солиҳанинг аппликация услубидаги «Уйғунлик» экспозициясида қизлар бош кийими ва фасслар ўртасидаги боғлиқлик ўзига хос тарзда ифода қилинган.

– Икки йилдан буён шу тўғаракка катнашаман, бўш вақтим бекор ўтмаётганидан ота-онам жуда хурсанд, – дейди Комила Талъатова. – Мактабни битирган, Республика рассомлик коллежиди тарихий либослар йўналиши бўйича таҳсил олиб, миллий қадриятларимиз ва замонавий дилдин санъати уйғунлиги асосида аёллар кийим-кечакларини ишлаб чиқариш бўйича ишламоқчиман.

Дилором Шарофуддинова – 8 ёшда. Унинг сўзана тикишга иштиёқи баланд.

ИЖОД ЗАВҚИ БИЛАН КАМОЛ ТОПАЁТГАН АВЛОД

вий бинога эга бўлди. Бугун бу даргоҳда 3-16 ёшли 2 минг 770 бола амалий санъат ва бадий нафосат йўналишларидаги вокал-эстрада, рақс, нақшошлик, либослар дизайни, шарқ миниатюраси ва тасвирий санъат, зардўзлик, гиламдўзлик сингари 38 тўғаракда таълим-тарбия олмоқда. Тўғарак машғулотларига пойтахт-

Қизалоқнинг игна билан ёғоч ҳошиядаги сатинга солган турли нақшлари, хайвонлар ва дараклар тасвирида бегубор нигоҳ қамалган акс этади. Балки бу қиз ўзи тикиётган гуллар маъносини ҳали тўла англаб етмас, бироқ фойдали иш билан шуғулланаётганидан барча, шу жумладан, унинг ўзи ҳам мамнун.

лик ўқувчилардан ташқари, Тошкент вилоятининг туманларидан ҳам катнайдиган ёшлар бор.

– Мустақиллик йилларида юртимиз таълим тизимидаги туб янгиланишларнинг энг муҳим жиҳати – таълимнинг шахсга йўналтирилганидандир, – дейди мазкур муассаса раҳбари Носир Файзиев. – Бугун шарқона педагогика тимсоли бўлган «устоз-шогирд» аънаси яна ривож топмоқда. Илгари таълимда кўпроқ сон ортидан қувилган бўлса, ҳозир сифат ва мазмун муҳим. Миллий таълим тизимимиз ҳар бир боланинг қалбига йўл топиш, уни ўзи қизиққан ва истаган соҳага йўналтириш, эзгу интилишларига қанот бағишлашга ҳизмат қилаётди.

Солиҳа Юнусова, Комила Талъатова, Хилола Муродова – Олмасор туманидаги

– Қизим беш ёшдан сўзана тикишга қизиқди, ҳар кун қўлидан игна тўшмайди, – дейди унинг отаси Фахриддин Жўраев. – Тунов кунни тиккан гулларига онаси билан ўйлашиб, «Баҳор» деб ном қўйибди. Қизим тиккан сўзана нархаси фестивалларда, кўргазмаларда намойиш этилса, дейман.

Марказ ўқувчиларидан иборат «Тантана» вокал-эстрада ва «Асал» рақс гуруҳлари Мустақиллик, Наврўз каби умуммиллий байрамларимизга бағишланган тантаналарда фаол иштирок этади. Мазкур гуруҳлар раҳбарлари – Фотима Жўрабоева ва Зухра Зиёмуҳаммадова 2006 йилда «Йил тўғарак раҳбари» республика танловида ғолиб бўлган. Уларнинг шогирдлари – Муштарий Алижоннова, Ирода Шамсиева, Сарвар Зоиров, Шаҳбоз Эрнана-

ров, Шохрух Халилов, Шохиста Наврўзова, Муниша Хўжаева, Диёра Ғофуржоннова «Янги авлод» болалар ижодиёти фестивалининг турли йиллардаги лауреатларидир.

Хали мактаб ўқувчилари бўлган бу ёшлар «Мустаҳзо», «Отмағай тонг», «Дилхирожа», «Лазги» сингари мумтоз куй-қўшиқларимизни юртимиз ва хорижда ўтказилган турли кўрик-танлов ва фестивалларда маромига етказиб ижро этган. Р.Глиэр номидидаги республика ихтисослаштирилган мусика академик-лицейининг 7-синф ўқувчиси Шохрух Халилов 2010 йилда Чехияда бўлиб ўтган ёш қўшиқчилар фестивалида Гран-прига сазовор бўлди. Энди саккиз баҳорни қаршилаган Ирода Шамсиева эса Ўзбекистон халқ артисти Муножот Йўлчиева билан бирга мураккаб ижро услубидаги «Савти калон» қўшигини қўйлаб, санъат мухлислари эътирофини қозонди.

Шарқ миниатюраси ва тасвирий санъат тўғрагидаги болалар оддий картонга нақш солиб, унга жило ва сайқал бериб, бежирим қўтичалар, қаламдонлар ясамоқда. Сабр-тоқат, қатъият ва интилувчанлик билан санъат сирларини ўрганаётган бу ёшлар, бир кун келиб, улуг аждодларига муносиб ворис бўлиши, миллий санъатимиздаги эзгу аъёнлар бардавомлигини таъминлаши, ўз ютуқлари билан юртимиз санъатини бутун дунёга намойиш этишни ният қилган.

– Тўғаракка келган ҳар бир боланинг қизиқиши ва қобилиятини аниқлаш учун унга ўн хил нақш чиздириб қўйилган, – дейди тўғарак раҳбари Содиқжон Файзиев. – Эҳтимол, уларнинг барчаси ҳам етук рассом бўлиб ном қозонас. Бироқ бир хунарнинг бошини тутуди, ўз ҳаётий меъонларини нафис санъат тамойиллари асосида шакллантирди, диди чархланади, тасаввур тиниклашади, тафаккур доираси кенгайди.

Мазкур тўғарак аъзоси – 13 ёшли Жамолддин Дадабоевнинг исмлиги нақшлар асосида чизган «Намоён» асариди пахтагул (поклик ва разиллик кураши), гармдориғул (аччиқ қисматга изланган даво), шохбарлар (миллий фазилатлар намойиши) биланлашувидан бетакрор композиция ҳосил бўлган. Ўқитувчисининг айтишича, бундай суратни чизиб рассомлик коллежи битирувчисидан диплом ҳимоясида талаб қилинар экан.

Ота-оналар истаган вақтда «Болалар ижодиёти уйи» тўғаракларига келиб, фарзанди қандай юмушлар билан машғул эканига гувоҳ бўлиши мумкин. Қолаверса, ҳар бир бола учун алоҳида назорат дафтари очилган. Уларда болаларнинг машғулотларга катнашиши, ахлоқи, ижтимоий аҳволи, ютуқ ва камчиликлари қайд этиб борилади. Бу ота-оналарга ҳам фарзандининг истеъдоди ва машғулотларда катнашиши ҳақида тасаввур беради. Масалан, «сариқ айлана» – тарбияси оғир, «яшил пирамида» – кам таъминланган, «қизил юлдуз» – ютуққа эришган, «могий квадрат» – ижтимоий-маънавий кўмакка муҳтож болаларни англатади. Эътиборлиси, мавжуд «сариқ айлана»лар ёнида ҳам «қизил юлдуз»лар сони кўнайиб бормоқда.

Мактабдан ташқари таълим – ўз келажигини қуриш учун йўлга чиққан ёш авлод интилиши ва маҳоратига замин бўлиши шубҳасиз. Бундай муассасаларда таълим-тарбия олаётган болаларнинг мурғак нигоҳларидаги қатъият, кунт, сабот, ишонч – сайқал топаётган истеъдод, чархланган маҳорат, кўз оцаётган булоқдир. Танлаган соҳаси сирларининг охирига етишни истаган бу ёшларнинг ўйи сўзига, сўзи амалига, амали ўйига уйғун. Зотан, ижод завқи билан улғайган авлоднинг онгида эзгулик кўртак ёзади, қалби бунёдкорликка эш, йўли гўзалликка туташиб бўлади.

Умид ЁКУБОВ,
ЎЗА шарҳловчиси

Танловлар

СОҒЛОМ ТУРМУШ ТАРЗИ ЙЎЛИДА

**Мамлакатимизда аҳоли
саломатлигини муҳофаза
қилиш, соғлом турмуш тарзини
кенг тарғиб этиш мақсадида
турли хил танловлар,
учрашувлар, давра суҳбатлари
мунтазам ўтказиб келинмоқда.**

Яқинда Саломатлик ва тиббий статистика институти филиалида «Экосан» халқаро жамоат фонди, шаҳар силга қарши кураш диспансери ҳамкорлигида «Биз соғлом турмуш тарафдоримиз» мавзусида мактаб ўқувчилари ўртасида ўтказилган деворий газеталар кўрик-танловининг якуний шаҳар босқичи бўлиб ўтди.

Тадбирда Саломатлик ва тиббий статистика институти директори Э. Маракаева, шаҳар сил касалликлари диспансери бўлим бошлиғи Ш. Ибрагимова ва бошқалар соғлом турмуш тарзи – саломатлик гарови эканлиги, сил касаллиги, унинг асоратлари, олдини олиш чора-тадбирлари хусусида сўз юритдилар.

Ушбу анжуманни ўтказишдан мақсад – мактаб ўқувчиларининг тиббий савиясини ошириш, сил касаллиги ва унинг олдини олиш ҳақида маълумот беришдан иборатдир.

Тадбир якунида танлов ғолиблари «Экосан» халқаро жамоат фондининг совгалари билан тақдирланди. Мактаб ўқувчилари томонидан тайёрланган концерт дастури ва сахна кўри-нишлари йиғилганлар эътиборини тортиди.

Гулором ҲАМИДОВА

Тиббиёт

ҲАМШИРАЛИК ИШИДА МЕНЕЖМЕНТ

**Бугунги кунда соғлиқни
сақлаш соҳасида бошқарув
tizimini янгилаш ва
ривожлантириш тақозо
этилмоқда. Шу муносабат билан
соғлиқни сақлашда ҳамширалик
ишида менежерларни тайёрлаш
муҳим ўрин тутди.**

Барча даражадаги раҳбарият — катта ҳамширадан тортиб Соғлиқни сақлаш вазирлигининг бош мутахассисигача бўлган бўғинда ҳамшираларнинг касб маҳоратини ошириш нафақат ушбу йўналишда, балки бутун соғлиқни сақлаш тизимида муваффақият гаровидир.

Кўпчилик мутахассисларнинг фикрича, ҳозирда тиббиёт муассасаларида энг мураккаб шароитларда ҳам турли муаммоларни ечишга қодир янги даражадаги раҳбарларга талаб катта. Бинобарин, шу кунга келиб олий маълумотга эга мингдан ортиқ тиббиёт ҳамширалари тайёрланган бўлиб, шундан тўртдан бирини аҳолига хизмат кўрсатиш борасида ҳамшираларнинг иш сифатларини такомиллаштиришда илмий ёндошувлар, тиббиёт муассасаларини ривожлантириш истиқболлари бўйича тадбирлар тизимини режалаштириш, тиббий муассасалар фаолияти самарали кўрсаткичларини таҳлил қилиш, ўрта тиббиёт ходимлари малакасини ошириш, қайта тайёрлаш, аттестациядан ўтказиш кўникмаларига эга ҳамширалик иши менежерлари ташкил этилади.

Ҳамширалик иши менежери етакчилик сифатларига эга бўлиши керак. Бундай менежерларни тайёрлаш бўйича ишлаб чиқилган дастур жаҳон стандартлари даражаси талабларига жавоб беради. Бу эса аҳолига тиббий хизмат кўрсатиш сифатини оширишда ўзига хос омилдир.

Мухтасар қилиб айтганда, бугунги кунга келиб олий маълумотли тиббиёт ҳамшираси даволаш-профилактика муассасаларида устувор зарурат ҳисобланади.

Севара МАХМУДОВА

Ўзбекистон мусулмонлари идораси «Ҳаж-2011» мавсуми зиёратчилари учун давлат рамзлари билан бе-залган миллий камзуллар тайёрлаш бўйича

ТАНЛОВ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ.

Ҳисоб-китоб миллий валютада пул ўтказиш йўли билан амалга оширилади. Тақлифлар 2011 йил 18 апрелгача қабул қилинади. Маълумот учун телефон: 240-18-58.

ТИЖОРАТ ХАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР / ТИЖОРАТ ХАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР

Тошкент шаҳрида йўловчи ташиш йўналишларида ишлаш ҳуқуқини олиш учун очик тендер ўтказилади

Очиқ тендерда мулкчилик шаклидан қатъий назар, солиқ органлари ҳисобидида туровчи ва автомобиль транспортида шаҳарда йўловчи ташишни амалга ошириш учун лицензияси мавжуд (тавсиф қилинадиган ҳар бир автотранспорт воситаси учун лицензия варақаларига эга бўлиши шарт), юридик шахс мақомига эга бўлган ташувчилар иштирок этиши мумкин.

Тендерга қуйидаги йўналишлар қўйилади:

1.2011 йил 19 май

соат 10⁰⁰да

№	Йўналиш рақами	Йўналиш номи	Ҳаракат таркиби тури
1.	61М	«Қўйлиқ М1 АШБ – Юнусобод 4 даҳаси бекати»	Микроавтобус
2.	67М	«Тошкент вокзали АШБ – Чилонзор буюм бозори бекати»	Микроавтобус
3.	78М	«Қорасув 1 мавзеси – Авиасозлар АШБ»	Микроавтобус
4.	83М	«Ибн Сино мавзеси АШБ – Юнусобод 19 даҳаси АШБ»	Микроавтобус
5.	95М	«Маданият институти бекати – Аэропорт АШБ»	Микроавтобус
6.	114М	«Мойқўрғон маҳалласи – Бешёғоч майдони»	Микроавтобус
7.	120М	«Беруний метроси АШБ – Зенит заводи бекати»	Микроавтобус
8.	125М	«ТошМИ-2 бекати – 16-шаҳар шифохонаси бекати»	Микроавтобус
9.	137М	«Гишт заводи бекати – Чкалов метроси АШБ»	Микроавтобус
10.	140М	«Чорсу савдо маркази АШБ–Тошкент педиатрия институти»	Микроавтобус
11.	178М	«Юнусобод 17 даҳаси АШБ – Карвон бозори бекати»	Микроавтобус
12.	181М	«Сайрам қўчаси бекати – Маданият институти бекати»	Микроавтобус
13.	182М	«Уйғур қўчаси АШБ – Чилонзор 25 даҳа АШБ»	Микроавтобус
14.	192М	«Юнусобод 10 даҳа АШБ – Қорасув-6 мавзеси»	Микроавтобус
15.	193М	«Бектемир мавзеси – Қўйлиқ М1 АШБ»	Микроавтобус

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2011 йил 16 февралдаги 34-сонли қарори талаблари асосида тендерга тақдоран қўйиладиган йўналишлар

1.	29М	«Ўрикзор мавзеси АШБ – Ўзбекфильм бекати»	Микроавтобус
2.	30А	«Қўйлиқ М2 АШБ – Тошкент МУМ АШБ»	Автобус
3.	36М	«Ал Хоразмий мавзеси бекати – Пахтакор метроси АШБ»	Микроавтобус

4.	56М	«Ал Хоразмий мавзеси бекати – Спорт моллари дўкони»	Микроавтобус
5.	59А	«Сергели даҳаси 12 мавзе АШБ – Карвон бозори бекати»	Автобус
6.	66А	«Сергели қўргони АШБ – М.Юсуф қўчаси АШБ»	Автобус
7.	76М	«ТТЗ АШБ – Уйғур қўчаси АШБ»	Микроавтобус
8.	84М	«Қўйлиқ М1 АШБ – Фарход бозори бекати»	Микроавтобус
9.	87М	«Чилонзор даҳаси 30 мавзе – Қорақамиш 2/4 даҳа АШБ»	Микроавтобус
10.	88М	«Сувсоз мавзеси – Истикдод қўчаси бекати»	Микроавтобус
11.	89М	«Тошкент вокзали АШБ – Сергели 4 мавзеси бекати»	Микроавтобус
12.	90М	«Беруний метроси АШБ – Юнусобод 15 даҳаси АШБ»	Автобус
13.	110М	«Ибн Сино мавзеси АШБ – Олой бозори бекати»	Микроавтобус
14.	117А	«Сергели даҳаси 12-мавзе АШБ – Янгиобод мавзеси АШБ»	Автобус
15.	135М	«М.Юсуф қўчаси АШБ – Улугбек қўргони бекати»	Микроавтобус
16.	146А	«Чорсу савдо маркази АШБ – Чинни бозори АШБ»	Автобус
17.	161М	«Экскаватор заводи бекати – Аэропорт АШБ»	Микроавтобус
18.	190М	«Қўйлиқ М1 АШБ – Чорсу савдо маркази АШБ»	Микроавтобус
19.	8И	«Чилонзор буюм бозори АШБ – Қўйлиқ М4 АШБ»	Микроавтобус
20.	19И	«Қорасув 1 мавзеси АШБ – Чилонзор буюм бозори АШБ»	Микроавтобус

Тендер ташкилотчиси – Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2006 йил 31 январдаги 11-сонли қарори асосида Тошкент шаҳар ҳокимлиги Йўловчи транспортнинг барча турлари ҳаракатини лицензиялаш ва мувофиқлаштириш Департаменти.

Тендерда иштирок этишни хоҳловчилардан буюртманомаларни қабул қилиш тендер ўтказилишидан 5 кун олдин тугалланади. Тендер ҳужжатлари пакетини олиш учун Тошкент шаҳридаги ЧОАКБ «Infin BANK»даги 20210000504197971001 х/р (банк коди 01041, ИНН 204094453, ХТТУТ 51600)га **118 минг 900 сўм** ўтказилади.

Тендер тақлифларини қабул қилиш тендер ўтказиладиган кундан бир кун олдин (соат 17⁰⁰да) тўхтатилади.

Тендер ўтказиш манзили: Тошкент шаҳри, А.Темур 1-тор кўчаси, 6-уй.

Маълумот учун телефон рақами: 233-89-58

«Камолот»

БАРКАМОЛ АВЛОД — КЕЛАЖАК ПОЙДЕВОРИ

Юртимизда ўсиб келаётган авлодни тўғри тарбиялаш, соғлом ўсиши ва билимга эга бўлиши учун кенг имкониятлар очиб берилган. Замонавий техник ускуналар дейсизми, электрон кутубхоналар, спорт майдонлари — буларнинг ҳаммаси ёшларимиз ихтиёрига топширилган.

Ёш авлодни ҳам маънан, ҳам руҳан соғлом бўлиши ва униб-ўсишига ўз ҳиссасини қўиш, ёшлар ўртасида жиноятчиликнинг олдини олиш мақсадида «Камолот» ЕИХ Бектемир тумани бўлими томонидан «Баркамол авлод — келажак пойдевори» мавзусида давра суҳбати ўтказилди. Тадбирда туман хотин-қизлар кўмитаси, «Маҳалла» жамғармаси, ички ишлар бўлими вакиллари иштирок этди.

Анжуманда ёшларга кўпроқ эътибор қаратиш, хайрли ишларни амалга ошириш, ўсиб

келаётган авлодни тўғри тарбиялашда ҳар бир фуқаронинг бефарқ бўлмаслиги лозимлиги ҳақида сўз юритилди.

Мамлакатимизда олиб борилаётган бу каби самарали ишлар ўз мевасини бериши, шубҳасиз. Юртбошимиз таъкидлаганидек, «Фарзандларимиз биздан кўра билимли, кучли, доно ва албатта, бахтли бўлишлари шарт». Бунинг учун юртимизда барча имкониятлар мужассамдир.

Садоқат АСЛАНОВА

Қозим Улмасов олган сурат

«АСРЛАР САДОСИ»:

АНЪАНАЛАРНИНГ ЗАМОНАВИЙ ҚИЁФАСИ

30 апрель — 1 май кунлари Бухоро шаҳрида «Асрлар садоси-2011» анъанавий маданият фестивали бўлиб ўтади. Унда АҚШ, Россия, Франция, Туркия, Корея, Италия, Испания, Япония, Швейцария, Австрия, Буюк Британия каби хорижий давлатлардан меҳмонлар ҳамда дипломатик корпус ва халқаро ташкилотлар вакиллари иштирок этади.

«Ўзбекистон маданияти ва санъати форуми» жамғармасида ўтказилган матбуот анжуманида мазкур фестивални ўтказиш ва унга тайёргарлик кўриш масалалари атрофича муҳокама қилинди.

«Ўзбекистон маданияти ва санъати» форумининг йирик лойиҳаларидан бири — «Асрлар садоси» анъанавий маданият фестивали ҳар йили мамлакатимизнинг турли маданий ва тарихий марказларида, қадимий обидалар ва табиат қўйнида халқ сайли тарзида ўтказилади. Матбуот анжуманида сўз олганлар 2009 йилдан буюн ЮНЕСКОнинг мамлакатимиздаги ваколатхонаси ҳамкорлигида ташкил этилаётган «Асрлар садоси» анъанавий маданият фестивалида 75 минг нафардан зиёд меҳмон иштирок этганлигини таъкидлашди.

— Бу йил тадбирнинг қадимий ва хамиша навиқирон кўҳна Бухорода ўтказилиши беҳиз эмас, — дейди «Ўзбекистон маданияти ва санъати форуми» жамғармаси матбуот хизмати раҳбари Бобур Комилов. — Бутун дунёда «Шарқ дурдонаси» номини олган ва ЮНЕСКО рўйхатига киритилган бу азим шаҳар тарихи 2500 минг йилга бориб тақалади. Шаҳарнинг меъморий мероси, анъаналари ва халқ урф-одатлари минг йиллик қадимий маданиятини сақлаб қолганигидан далolat беради. Ушбу санъат байрамидан кўзланган асосий мақсад эса фольклор меросини сақлаш, халқ ижодиётини омалаштириш, бадий халқ жамо-

алари ва усталарини қўллаб-қувватлаш, юртимизнинг бебаҳо маданиятини жаҳонга намойиш этишга қаратилган. Мазкур фестивалнинг кенгликлари, тоғ ён-бағирларида эмас, айнан тарихий меъморий обидада ўтказилишининг ўзига хос жиҳатлари бор. Айниқса, хорижий меҳмонлар фестивалда халқ амалий усталари ижодий ишлари, фольклор мерослар ва қатор миллийлигимизга гувоҳ бўлиш баробарида, тарихий дурдона саналган Бухоро шаҳри меъморий-ёдгорликлари билан янада яқинроқ танишиш имкониятига эга бўлишади.

Бўғалғи фестивал доирасида 30 апрель куни Бухоронинг Магоки Атторий масжиди яқинида маҳаллий археологик олимлар талаба-ёшлар учун маҳорат дарсларини ўтказишади. 1 май куни эса шаҳарнинг қадимий обидалари ҳақидаги маълумот ва суратлар жамланган «Меъморий эпиграфика дурдоналари» китобининг тақдироти бўлиб ўтади. Шунингдек, фестивалда халқ сайиллари, фольклор жамоаларининг чиқишлари, миллий либослар фестивали, бахшиларнинг ўзига хос чиқишлари, безакли-амалий санъат ва миллий матолар ярмаркаси, хўрозлар жанги, кураш ҳамда миллий таомлар намойиши ўтказилиши режалаштирилган. Фестивал давомида «Кинофестиваллар — замонавий жаҳон маданияти феномени» мавзусида давра суҳбати ҳам ўтказилади.

Азима ҚИЁСОВА,
«Туркистон-пресс»

Спорт янгиликлари

ТЕМУРНИНГ ИЛК ГОЛИ

Жанубий Кореянинг «Инчон Юнайтед» жамоаси сафида тўп сураётган Ўзбекистон миллий терма жамоаси аъзоси Темур Копадзе Жанубий Корея чемпионатидаги илк голини нишонлади.

Сафарда «Поханг Стилерз»га қарши майдонга тушган ҳамюртимиз жарима зарбаси орқали чиройли тарзда рақиб дарвозасини ишғол этди. Ушбу учрашув 2:2 ҳисобида якунланди.

ЖАСУР — ҚАТАР ЧЕМПИОНИ

Ўзбекистон миллий терма жамоаси аъзоси Жасур Ҳасанов жорий йилда Қатарнинг «Лахоя» клуби шарафини ҳимоя қилаётганидан мухлисларнинг хабари бор.

Шуниси эътиборлики, «Бунёдкор» сафида бир неча йил ўйнаб Ўзбекистон чемпиони бўлган Жасур Ҳасанов Қатар чемпиони деган номни ҳам қўлга қиритди. Бундан бир йил муқаддам Қатар чемпионати иккинчи дивизионида қатнашган «Лахоя» командаси жорий йил кучлилари сафида ишончли ўйин на-

мойиш этиб, Қатар чемпиони бўлди. Албатта, жамоанинг ушбу муваффақиятида ҳамюртимизнинг ҳам хизмати катта бўлди. Чунки Жасур Ҳасанов ўтган қисқа вақт мобайнида «Лахоя»нинг етакчи ўйинчиларидан бирига айланди.

УЧРАШУВНИНГ ЭНГ ЯХШИ ФУТБОЛЧИСИ

Жорий йилнинг январида Қатар пойтахти Доха шаҳрида уюштирилган Осиё чемпионатида ажойиб ўйинлари билан мутахассислару мухлисларнинг эътирофига сазовор бўлган футболчи Санжар Турсунов айни пайтда Россия чемпионатида «Волга» жамоаси таркибиде тўп суради.

Куни кеча Россия интернет-матбуот сайти орқали тарқатилган хабарга кўра, Санжар Турсунов «Ростов» — «Волга» жамоалари учрашувининг энг яхши футболчиси деб эълон қилинди.

Чунки Санжар ўз қанотида «Ростов» ҳужумчиси Хохловни мунтазам таъкиб остига олди, унинг эркин ҳаракат қилишига йўл қўймади. Ўз дарвозаси дахлсизлигини сақлаб қолишга катта ҳисса қўшган Санжар учрашув давомида рақиб дарвозасига чиройли гол ҳам қиритди.

Акбар ЙЎЛДОШЕВ

МУРОД — ИККИНЧИ ДАВРАДА

Ҳиндистоннинг Чандигарх штатида теннис бўйича эркалар ўртасида ўтказилаётган «Фьючерс» туркумидаги халқаро турнирда дунёнинг ўндан зиёд мамлакатидан келган теннисчилар қаторида ўзбекистонлик Мурод Иноятов ва Жаҳонгир Ҳайдаров ҳам голиблик учун куч синашмоқда.

Мурод Иноятов мусобақадаги дастлабки учрашувини чехиялик Ладислав Храмоштага қарши ўтказди. Рақибидан ҳар томонлама устулгини исботлаган ҳамюртимиз ўйинда 6:4, 6:1 ҳисобида зафар кучиб, иккинчи даврага йўлланма олди.

Истеъдодли ёш теннисчимиз Жаҳонгир Ҳайдаров мусобақанинг саралаш учрашувларида яна бир ҳамюртимиз Бобур Комилжоновни 7:5, 6:4 ва ҳиндистонлик Ажай Селваражни 4:6, 6:3, 7:5 ҳисобида мағлубиятга учратди. Энди Жаҳонгир асосий турнинг биринчи даврасида германиялик Марк Александр Кеплерга қарши кортга чиқади.

Зоҳир ТОШХҲАЕВ,
ЎЗА шарҳловчиси

қўзиқоринлар ва улардан тайёрланган консерва маҳсулотлари санитария-эпидемиология хизмати лабораторияларида таҳлил қилиниб, улар инсон соғлиғи учун зарарсиз бўлган тақдирда ҳар бир маҳсулотлар учун гигиеник сертификат берилади. Ана шундай гигиеник сертификатга эга бўлган қўзиқорин ва ўндан тайёрланган маҳсулотларни савдо шохбчаларидан харид қилишингизни тавсия этамиз.

Захарли қўзиқоринларни билмай истеъмол қилган кишилар орадан 6-12 соат вақт ўтганидан сўнг кўнгли айнаб, тез-тез қайт қилади. Ошқозон-ичак фаолияти бузилади, қоринда оғриқ пайдо бўлиб бутун аъзои бадани бўшашиб кетади.

Қўзиқорин таркибидаги захарли моддалар жигар, буйрак, меъда ости бези ва марказий асаб тизими аъзоларини қаттиқ шикастлайди. Қўзиқориндан захарланиш аломатлари вужудга келган тақдирда, беморга 5-6 пиёла илиқ намақобли сув ичирилиб, уни сунъий қайт қилдириб, меъдаси ювилиши керак. Агар меъда ювилиб, ундаги захарли моддалардан халос этилмаса, бу моддалар қонга сўрилади ва захарланиш янада оғир кечади. Бундай беморларни уй шароитида билар-билмас даволаш оғир оқибатларга олиб келиши мумкин. Бу ҳолнинг олдини олиш учун зудлик билан шифокорга мурожаат қилишни унутманг.

Эсингизда бўлсин, захарли қўзиқоринлар соғлигингиз учун ўта хавфлидир.

Шухрат ЮСУПОВ,
Тошкент шаҳар Давлат санитария-эпидемиология назорати маркази овқатланиш гигиенаси бўлим мудир

Шифокор маслаҳати

ЗАҲАРЛИ ҚЎЗИҚОРИНДАН САҚЛАНИНГ

Баҳор фаслида об-ҳавонинг нам бўлиши, ёғингарчиликлар туфайли замбуруғлар ўсиб, ривожланиши учун қулай шароитлар вужудга келади. Бу фаслда кўплаб замбуруғлар пайдо бўлади ҳамда ўсиб кўпаяди.

Ер юзиде замбуруғларнинг 100000дан ортиқ ботаник турлари мавжуд бўлиб, улардан 200 туригина истеъмол қилиш учун яроқлидир.

Ўзбекистон ҳудудида замбуруғларнинг 300 дан зиёд тури мавжуд. Бирок шулардан 25 туринигина истеъмол қилса бўлади. Замбуруғнинг бундай турларини маҳаллий аҳоли қўзиқоринлар деб атади. Шунинг учун ҳам Ўзбекистоннинг ҳар қайси вилоятида, ҳар бир туманида қўзиқоринларнинг фақат айрим, муайян турларигина терилиб, улардан турли хилдаги тансиқ таомлар тайёрланади. Бу истеъмол учун яроқли қўзиқоринлар маъданили моддалар, оксил ҳамда «С» ва «В» гуруҳларига мансуб витаминларга жуда бойдир.

Бирок республикамиз ҳудудида ўсадиган қўзиқоринларнинг аксарият ботаник турлари захарли ҳисобланади. Уларни асло истеъмол қилиб бўлмайди. Бундай қўзиқорин турларини маҳаллий аҳоли ўз ибораси билан захарли ўсимлик — «Қурбақанинг салласи» деб атади.

Бу турга мансуб қўзиқоринлар таркибиде геллелли кислотаси, фаллотоксин, аммонитотоксин ва бошқа захарли моддалар мавжуд бўлиб, уларга қанчалик ишлов берилмасын, таркибидеги захарли моддалар йўқолиб кетмайди. Улар қиздиришга жуда ҳам тургун, қайнатилганда зарарсизланмайди, оксиген таъсирида оксидланмайди. Оқибатда истеъмол қилган кишиларни захарланишга дучор қилади. Шундай ўткир захарли қўзиқорин турларидан бири «лепидота» деб аталади. У шахримиз ҳудудидаги боғларда, қабристонларда, сайхон жойларда, дарактлар тевағарига ва бошқа жойларда ҳам учраб туради. «Лепидота» барча қўзиқоринларга ўхшаб соябон шаклида ўсади, уни истеъмол қилган киши қаттиқ захарланади.

Республикамизнинг баъзи жамоа хўжаликлари ва ширкатларига махсус иссиқхоналарда истеъмол учун яроқли бўлган «Вешанка» ва «Шампиньон» қўзиқорин турларини етиштириш ва савдо қилиш учун рухсат берилган. Бу хўжалик ва ширкатларда етиштирилаётган

ТЕЛЕФОНЛАР:

Эълонлар: 233-28-95,
236-57-65. факс: (371) 232-11-39.
Душанба, сешанба, чоршанба, пайшанба
ва жума кунлари чиқади.
Нашр кўрсаткичи — 563
ISSN 2010-9229

Газета Тошкент шаҳар
Матбуот ва ахборот
бошқармасида 02-1-рақам
билан рўйхатга олинган.

Ҳажми — 2 босма табоқ,
офсет усулида босилади.
3987 туссада босилади.
Қозғоқ бичими А-2

МАШРИҚЗАМИН — ҲИКМАТ БЎСТОНИ

ҲИКМАТЛАР ГУЛДАСТАСИ

МАРДЛИК, ҚЎРҚОҚЛИК ҲАҚИДА

Жасоратсизнинг рўёбга чиқиш қийин.

Қўрқув — ақлни адаштиради.

Чўян қалин бўлса-да мўрт. Пўла юпка бўлса-да кескирдир.

ТИЛ ҲАҚИДА

Тил — одамларни бир-бирига бири тирувчи халқа.

Тил — дилнинг суратидир.

Маданият ойнаси — тилдир.

Тил кучи дунёни остин-устун қилади.

Яхши тил — кўнгилларни илитувч оғтобдир.

Тил уммону айтувчи ғаввос.

Иссиқ тил яхши ҳам эрита олади.

Яхшининг суҳбати кўнгилда кўкла ундиради.

Кўп тилларни билиш камолга кам кўшади.

Дунёнинг мазмуни тил билан.

Одамнинг кимлиги тилидан билинади.

Одобнинг боши — тилдир.

Дилдаги тилга чиқади:

Ўйнаб гапирганда ҳам ўйлаб гапир.

Бир яхши суҳбатдан ўн шафот унади.

Тил таъсирида ёмондан яхши яхшидан ёмон яратиш мумкин.

Танимагани танитувчи — тилдир.

Сирлар сандигини тил қалити очад.

Тил — қардошликка йўлловчи восит.

Оқил киши тилидан гулдаста яд олади.

Тилини тарбияламаган одам — гапиришдан олдин эшитиши керак.

Тил виждоннинг руҳсатисиз гапмаслиги керак.

Инсонни фош қилувчи ўзининг тилдир.

Тил зарби қиличдан ўткир.

Тўғри тил — тош ёради, эгриси — би.

Тил одобсизлигининг азобини юк тартади.

(Давоми бор)

ЎЗГИДРОМЕТ
ХАБАР ҚИЛАДИ

Тошкент шаҳрида 14 апрель куни ҳаво ўзгариб туради, ёғингарчилик бўлмайди, 15 апрель куни кечкурун жала кўяди. Шарқдан 5-10 метр тезликда шамол эсиб, гарб томонга ўтади. Жала вақтида секундига кучайган ҳолда 12-17 метр тезликда шамол эсади. Ҳарорат кечаси — 14-16 даража илиқ, кундузи — 28-30 даража иссиқ бўлади. Республика ҳудуди бўйича ҳаво ўзгариб туради, айрим ерларда қисқа муддатли ёғин ёғади, жала қуйиши кин. Гарбдан секунда 7-12 метр тезликда шамол эсиб, жала вада кучайган ҳолда секунда 15-20 метр тезликда кин этади. Ҳарорат кеч — 11-16 даража илиқ, кун — 27-32 даража иссиқ бўлади, шимолда кундузи — 20 даража иссиқ бўлади. Ўзгидрометнинг мониторинг хизмати маълумотида 14 апрелда Тошкент шаҳрида ҳаво шароити шаҳар ҳаётинида зарарли моддаларни бироз йилгилишига имкят яратади. Атмосферанифосланиш даражаси 1-3 кўнайиши тахмин қилққда, таъмиқдори наст бў.

Бош муҳаррир
Акмал АКРОМОВ

Манзилимиз: 100029,
Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар кўчаси, 32

МУАССИС: ТОШКЕНТ ШАҲАР ҲОКИМЛИГИ